Vysvetľujúca poznámka k verejnej konzultácii o revízii oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu

Účelom tejto poznámky je objasniť cieľ a rozsah pôsobnosti návrhu na revíziu oznámenia Komisie o kritériách pre analýzu zlučiteľnosti štátnej pomoci na podporu vykonávania dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu s vnútorným trhom (ďalej len „oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu"). Dopĺňa verejnú konzultáciu o návrhu revidovaného oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu, ktorá bude trvať 8 týždňov.

Občania, organizácie, spoločnosti a subjekty verejného sektora sa vyzývajú, aby poskytli svoje stanoviská k návrhu Komisie na revidované oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu. Okrem konzultácie sa uskutoční stretnutie s členskými štátmi s cieľom získať ich spätnú väzbu k návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu.

Zainteresované strany sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje pripomienky v elektronickej podobe, pričom by mali jasne uviesť, či ich odpoveď má dôverný charakter. V takom prípade by sa mala poskytnúť aj verzia odpovede, ktorá nemá dôverný charakter a ktorá sa môže uverejniť na webovom sídle GR pre hospodársku súťaž. Úplné kontaktné údaje sú uvedené na stránke verejnej konzultácie.

1. Kontext

Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu môžu významne prispieť k dosiahnutiu strategických cieľov Únie, najmä vzhľadom na ich pozitívne účinky presahovania. Dôležité projekty spoločného európskeho záujmu umožňujú spájať členské štáty a zainteresované strany z celej Únie v snahe prekonať významné trhové alebo systémové zlyhania a spoločenské výzvy, ktoré by nebolo možné riešiť inak.

V oznámení o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu[1], ktoré bolo prvýkrát prijaté v roku 2014, Komisia stanovuje podmienky, za ktorých možno považovať štátnu pomoc na realizáciu dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy.

Komisia v roku 2019 začala hodnotenie oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu v kontexte kontroly vhodnosti[2] balíka modernizácie štátnej pomoci z roku 2012 s cieľom posúdiť, či sú pravidlá stále vhodné na daný účel. Výsledky preukázali, že pravidlá fungovali v zásade dobre, ale v nasledujúcom období si vyžadujú niekoľko bodových úprav.

Komisia 11. decembra 2019 uverejnila oznámenie o Európskej zelenej dohode, ktoré načrtáva politiky na dosiahnutie toho, aby sa Európa do roku 2050 stala prvým uhlíkovo neutrálnym kontinentom na svete. Na realizáciu Európskej zelenej dohody treba konať vo všetkých odvetviach.

Okrem toho bola 19. februára 2020 predložená európska digitálna stratégia, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby digitálna transformácia fungovala pre ľudí a podniky a súčasne pomáhala dosiahnuť ciele klimaticky neutrálnej Európy do roku 2050.

Táto dvojaká transformácia smerom k zelenému a digitálnemu hospodárstvu si vyžaduje aj zosúladenie súčasných pravidiel štátnej pomoci.

---

1 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52014XC0620(01).

2 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_182.

Platnosť oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu sa skončí koncom roka 2021[3]. Prijatie nového oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu sa predpokladá v druhom polroku 2021.

2. Navrhované zmeny v návrhu znenia oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu

Revízia oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu sa vo veľkej miere opiera o výsledky, dôkazy a údaje zozbierané v súvislosti s hodnotením oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu vrátane cielenej konzultácie a verejnej konzultácie o všetkých pravidlách, na ktoré sa vzťahuje kontrola vhodnosti[4], v kombinácii so skúsenosťami Komisie vyplývajúcimi z jej rozhodovacej praxe, a to najmä v troch rozhodnutiach týkajúcich sa dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v oblasti výskumu a inovácií (o mikroelektronike schválenom v decembri 2018 a dvoch o hodnotovom reťazci batérií, ktoré boli schválené v decembri 2019 a v januári 2021). Oznámenie sa okrem toho musí aktualizovať, aby sa v ňom zohľadnili nové hlavné politické priority, akými sú zelená dohoda a digitálna stratégia.

Na základe výsledkov hodnotenia sa oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu považuje za celkovo vhodné na daný účel. Ukázalo sa najmä, že je vhodným nástrojom na uľahčenie vzniku dôležitých cezhraničných, integrovaných projektov a projektov spolupráce v strategických hodnotových reťazcoch, ktoré podporujú spoločný európsky záujem.

V tejto súvislosti sa zdá, že nahradením predchádzajúcich pravidiel špecifických pre dané odvetvie pri posudzovaní dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu špecializovanými a interdisciplinárnymi usmerneniami sa dosiahli ciele, ktorými sú objasnenie kritérií oprávnenosti a zlučiteľnosti štátnej pomoci pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu a zvýšenie predvídateľnosti posúdenia Komisie.

Návrh oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu zostáva v porovnaní s oznámením z roku 2014 z veľkej časti nezmenený a jeho revízia sa zameriava na tieto oblasti:

<u>Otvorenosť a inkluzívnosť dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu</u>

Zdá sa, že existujúce požiadavky oprávnenosti (napr. minimálny počet členských štátov na to, aby sa projekt mohol kvalifikovať ako dôležitý projekt spoločného európskeho záujmu) a pozitívne ukazovatele (napr. otvorenosť dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu) nepostačujú na zabezpečenie toho, aby sa koncepcia dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu vykonávala úplne otvoreným a inkluzívnym spôsobom.

Zdá sa preto vhodné mierne zvýšiť minimálny počet zúčastnených členských štátov, pričom sa zachová možnosť zapojiť menej zúčastnených členských štátov, ak je to odôvodnené povahou projektu, a požadovať, aby všetky zainteresované členské štáty mali skutočnú príležitosť zapojiť sa do vznikajúceho dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu (pozri body 17 a 18 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).

<u>Úloha malých a stredných podnikov</u>

[3] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1247.

[4] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2044-Fitness-check-of-2012-State-aid-modernisation-package-railways-guidelines-and-short-term-export-credit-insurance/public-consultation.

Niekoľko MSP sa síce zúčastnilo na troch integrovaných dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu v oblasti výskumu, vývoja a inovácií schválených od roku 2014, pravidlá uvedené v oznámení o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu však samy osebe neriešia špecifickú situáciu MSP.

Vzhľadom na osobitnú úlohu, ktorú MSP zohrávajú v hospodárstve EÚ, je dôležité, aby sa MSP mohli zúčastňovať na dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu a ťažiť z nich. Okrem toho vzhľadom na to, že je v zásade menej pravdepodobné, že menšie sumy pomoci, napríklad pre MSP, neprimerane narušia hospodársku súťaž, je vhodné zaviesť explicitnú zásadu primeraného posudzovania (pozri bod 5 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).

Okrem toho je vhodné nabádať veľké podniky, ktoré sa zúčastňujú na dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu, aby MSP v rôznych členských štátoch zapájali ako svojich partnerov, aby MSP mohli čoraz viac využívať výhody dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu [pozri bod 22 písm. d) návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu].

Aktualizácia súčasných priorít a stratégií EÚ

Súčasné oznámenie o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu nezohľadňuje v plnej miere najnovší vývoj politík EÚ, najmä Európsku zelenú dohodu, digitálnu stratégiu a priemyselnú stratégiu/stratégiu pre MSP.

Preto sa považuje za potrebné vložiť doň odkazy na aktuálnejšie relevantné iniciatívy (pozri body 4, 5 a 15 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).

Okrem toho je vhodné výslovne uznať možnosť posudzovať v rámci oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu veľké cezhraničné projekty v oblasti zdravia alebo v digitálnej oblasti, ktoré majú veľký význam pre príslušné stratégie (pozri bod 26 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).

Predchádzanie negatívnym účinkom pomoci v prípade dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a ďalšie zabezpečenie proporcionality pomoci

V záujme ďalšieho posilnenia európskeho charakteru dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a zabezpečenia súladu s politikou súdržnosti EÚ je vhodné zaviesť osobitné ustanovenia týkajúce sa ošetrenia podmienok premiestnenia (pozri bod 49 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).

S cieľom ďalej zabezpečiť, aby pomoc zostala primeraná v prípade dodatočných čistých príjmov získaných príjemcami pomoci v dôsledku podporovaného projektu, je vhodné zaviesť výslovné ustanovenie o možnosti Komisie požiadať o vhodné mechanizmy spätného vymáhania (pozri bod 37 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu). Takisto je vhodné vyžadovať, aby bolo spolufinancovanie zo strany príjemcu významné (pozri bod 20 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).

Ďalšie objasnenia a aktualizácie

Vzhľadom na žiadosti o objasnenie vyjadrené počas konzultácií uskutočnených v rámci kontroly vhodnosti a vzhľadom na rozhodovaciu prax sa zdá vhodné aktualizovať, sčasti zrevidovať alebo reštrukturalizovať niektoré ustanovenia oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu, najmä pokiaľ ide o: vymedzenie pojmu „integrovaný projekt“ (pozri bod 13 návrhu

oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu); prítomnosť trhových alebo systémových zlyhaní alebo spoločenských výziev (pozri bod 16 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu); vymedzenie pojmu „prvé priemyselné využitie“ (pozri bod 25 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu); posúdenie kontrafaktuálneho scenára (pozri bod 32 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu); kumuláciu (pozri bod 36 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu); transparentnosť (pozri body 50 a 51 návrhu oznámenia o dôležitých projektoch spoločného európskeho záujmu).